

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1990

Vyhlásené: 6. 9. 1990 Časová verzia predpisu účinná od: 1.10.1990 do: 31.12.1990

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

372

ZÁKON

Slovenskej národnej rady

z 28. augusta 1990

o priestupkoch

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1

Základné ustanovenia

Národné výbory a ďalšie orgány štátnej správy (ďalej len „správne orgány“) vedú občanov k tomu, aby dodržiavali zákony a iné právne predpisy a rešpektovali práva spoluobčanov; dbajú najmä na to, aby občania nesťažovali plnenie úloh štátnej správy a nerušili verejný poriadok a občianske spolunažívanie.

ČASŤ I

VŠEOBECNÁ ČASŤ

§ 2

Pojem priestupku

(1) Priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

(2) Priestupkom nie je konanie, ktorým niekto odvracia

- a) primeraným spôsobom priamo hroziaci útok na záujem chránený zákonom alebo
- b) nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému zákonom, ak týmto konaním nebol spôsobený zrejme rovnako závažný následok ako ten, ktorý hrozil, a toto nebezpečenstvo nebolo možné v danej situácii odstrániť inak.

Zavinenie

§ 3

Na zodpovednosť za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie.

§ 4

(1) Priestupok je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel'

- a) vedel, že môže svojím konaním porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal na to, že tento záujem neporuší alebo neohrozí, alebo
- b) nevedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, hoci to vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

(2) Priestupok je spáchaný úmyselne, ak páchatel'

- a) chcel svojím konaním porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom alebo
- b) vedel, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, a pre prípad, že ho poruší alebo ohrozí, bol s tým uzrozumený.

(3) Konaním sa rozumie aj opomenutie takého konania, na ktoré bol páchatel' vzhľadom na okolnosti a svoje osobné pomery povinný.

§ 5**Vek a nepríčetnosť**

(1) Za priestupok nie je zodpovedný ten, kto v čase jeho spáchania nedovršil pätnásť rok svojho veku.

(2) Za priestupok nie je zodpovedný ten, kto pre duševnú poruchu v čase jeho spáchania nemohol rozpoznať, že ide o porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného zákonom, alebo nemohol ovládať svoje konanie. Zodpovednosti sa však nezjavuje ten, kto sa do stavu nepríčetnosti priviedol, hoci len z nedbanlivosti, požitím alkoholu alebo užitím inej návykovej látky.¹⁾

§ 6**Zodpovednosť za porušenie povinnosti uloženej právnickej osobe**

Za porušenie povinnosti uloženej právnickej osobe zodpovedá podľa tohto zákona ten, kto za právnickú osobu konal alebo mal konať, a ak ide o konanie na príkaz, ten, kto dal na konanie príkaz.

Pôsobnosť zákona**§ 7**

(1) Zodpovednosť za priestupok sa posudzuje podľa zákona účinného v čase spáchania priestupku; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje iba vtedy, ak je to pre páchatela priaznivejšie.

(2) Páchatel'ovi možno uložiť len taký druh sankcie, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase, keď sa o priestupku rozhoduje.

(3) O ochrannom opatrení sa rozhodne podľa zákona účinného v čase, keď sa o ochrannom opatrení rozhoduje.

§ 8

(1) Podľa tohto alebo iného zákona sa posudzuje priestupok, ktorý bol spáchaný na území Slovenskej republiky.

(2) Podľa tohto zákona sa posudzuje tiež priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. b) a d) a priestupok proti majetku podľa § 50, ktorý spáchal v cudzine česko-slovenský štátny občan alebo cudzinec,²⁾ ktorý má trvalý pobyt na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ak takéto konanie nebolo v cudzine prejednané. Iný priestupok spáchaný v cudzine česko-slovenským štátnym občanom alebo cudzincom, ktorý má trvalý pobyt na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, sa posudzuje podľa tohto alebo iného zákona len vtedy, ak ním uvedená osoba porušila povinnosť, ktorú má podľa česko-slovenských predpisov mimo územia republiky, alebo ak to vyplýva z vyhlásených medzinárodných dohôd, ktorými je Česká a Slovenská Federatívna Republika viazaná.

§ 9

Konanie osôb požívajúcich výsady a imunity podľa zákona alebo medzinárodného práva, ktoré má znaky priestupku, nemožno ako priestupok prejednať. Nemožno ani vykonať sankciu alebo v jej výkone pokračovať, ak osoba, ktorej bola sankcia uložená, sa stala neskôr osobou požívajúcou podľa zákona alebo podľa medzinárodného práva výsady a imunity.

§ 10

(1) Podľa osobitných predpisov³⁾ sa prejedná konanie, ktoré má znaky priestupku, ak sa ho dopustili

- a) osoby podliehajúce vojenskej disciplinárnej právomoci, príslušníci Zboru národnej bezpečnosti a príslušníci Zboru nápravnej výchovy,
- b) sudcovia z povolania, prokurátori a vyšetrovatelia prokuratúry,
- c) osoby počas výkonu trestu odňatia slobody.

(2) Toto konanie sa prejedná ako priestupok, ak jeho páchatel prestal byť osobou uvedenou v odseku 1.

Sankcie

§ 11

(1) Za priestupok možno uložiť tieto sankcie:

- a) pokarhanie,
- b) pokutu,
- c) zákaz činnosti,
- d) prepadnutie veci.

(2) Sankciu možno uložiť samostatne alebo s inou sankciou; pokarhanie nemožno uložiť spolu s pokutou.

(3) Od uloženia sankcie možno v rozhodnutí o priestupku upustiť, ak k náprave páchatela postačí samotné prejednanie priestupku.

§ 12

(1) Pri určení druhu sankcie a jej výmery sa prihliadne na závažnosť priestupku, najmä na spôsob jeho spáchania a na jeho následky, na okolnosti, za ktorých bol spáchaný, na mieru zavinenia, na pohnútky a na osobu páchatela, ako aj na to, či a akým spôsobom bol za ten istý skutok postihnutý v kárnom alebo disciplinárnom konaní.

(2) Za viac priestupkov toho istého páchatela prejednávaných v jednom konaní sa uloží sankcia podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na priestupok najprisnejšie postihnuteľný; zákaz činnosti možno uložiť, ak ho možno uložiť za niektorý z týchto priestupkov.

§ 13

(1) Pokutu možno uložiť do 1000 Kčs, ak neustanovuje osobitná časť tohto zákona alebo iný zákon vyššiu pokutu.

(2) V blokovom konaní (§ 84) možno uložiť pokutu do 500 Kčs a v rozkaznom konaní (§ 87) do 2000 Kčs.

(3) Pokuta uložená národným výborom je príjmom národného výboru, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni. Pokuta uložená iným správnym orgánom Slovenskej republiky je príjmom štátneho rozpočtu tejto republiky.

(4) Príjmom národného výboru je tiež výnos pokút uložených iným správnym orgánom v blokovom konaní, ak ich národný výbor vymáhal.

§ 14

(1) Zákaz činnosti možno uložiť len za priestupky uvedené v osobitnej časti tohto zákona alebo v inom zákone a na čas v nich ustanovený, najdlhšie na dva roky, a ak ide o činnosť, ktorú páchateľ vykonáva v pracovnom alebo v inom obdobnom pomere alebo na ktorú treba povolenie alebo súhlas štátneho orgánu, a ak páchateľ spáchal priestupok touto činnosťou alebo v súvislosti s ňou.

(2) Do času zákazu činnosti sa započítava čas, po ktorý páchateľ na základe opatrenia orgánu štátnej správy vykonaného v súvislosti s prejednávaným priestupkom nesmel už túto činnosť vykonávať.

(3) Od výkonu zvyšku zákazu činnosti možno po uplynutí polovice času výkonu tejto sankcie upustiť, ak páchateľ priestupku spôsobom svojho života preukázal, že jej ďalší výkon nie je potrebný. O upustení sa môže rozhodnúť aj na základe žiadosti páchatela.

§ 15

(1) Prepadnutie veci možno uložiť, ak vec patrí páchatelovi a

- a) bola použitá na spáchanie priestupku alebo bola na to určená, alebo
- b) bola priestupkom získaná alebo nadobudnutá za vec získanú priestupkom.

(2) Prepadnutie veci nemožno uložiť, ak je jej hodnota v nápadnom nepomere k povahe priestupku.

(3) Vlastníkom prepadnutej veci sa stáva Slovenská republika.

Ochranné opatrenia

§ 16

Ochrannými opatreniami sú:

- a) obmedzujúce opatrenie,
- b) zhabanie veci.

§ 17

(1) Obmedzujúce opatrenie spočíva v zákaze navštevovať určené verejne prístupné miesta a miestnosti, v ktorých sa podávajú alkoholické nápoje alebo konajú verejné telovýchovné, športové alebo kultúrne podujatia. Možno ho uložiť páchatelovi priestupku na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami (§ 30), priestupku proti verejnému poriadku (§ 47 a 48) a priestupku proti občianskemu spolunažívaniu (§ 49).

(2) Obmedzujúce opatrenie musí byť primerané povahe a závažnosti spáchaného priestupku; možno ho uložiť len spolu so sankciou a najdlhšie na jeden rok.

§ 18

(1) Ak nebolo uložené prepadnutie veci uvedenej v § 15 ods. 1 písm. a) alebo b), možno rozhodnúť, že sa takáto vec zhabe, ak

- a) patrí páchatelovi, ktorého nemožno za priestupok stíhať, alebo
- b) nepatrí páchatelovi priestupku a ak to vyžaduje bezpečnosť osôb alebo majetku alebo iný všeobecný záujem.

(2) O zhabaní veci nemožno rozhodnúť, ak od konania, ktoré má znaky priestupku, uplynuli dva roky. Ustanovenie § 15 ods. 2 platí obdobne.

(3) Vlastníkom zhabanej veci sa stáva Slovenská republika.

§ 19

Osobitné ustanovenia o mladistvých

(1) Pri posudzovaní priestupku osoby, ktorá v čase jeho spáchania dovŕšila pätnásť rok a neprekročila osemnásť rok svojho veku (ďalej len „mladistvý“), sa prihliada na osobitnú starostlivosť, ktorú venuje spoločnosť mládeži.

(2) Priestupok mladistvého nemožno prejednať v rozkaznom konaní.

(3) Horná hranica pokuty sa u mladistvých znižuje na polovicu; nesmie byť pritom vyššia ako 2000 Kčs a v blokovom konaní nesmie byť vyššia ako 200 Kčs.

(4) Zákaz činnosti možno mladistvému uložiť najdlhšie na jeden rok, ak nebráni výkon tejto sankcie jeho príprave na povolanie.

§ 20

Zánik zodpovednosti za priestupok

Priestupok nemožno prejednať, ak od jeho spáchania uplynul jeden rok; nemožno ho tiež prejednať, prípadne uloženú sankciu alebo jej zvyšok vykonať, ak sa na priestupok vzťahuje amnestia.

ČASŤ II OSOBITNÁ ČASŤ

Priestupky proti poriadku v štátnej správe

§ 21

Priestupky proti poriadku v štátnej správe vyskytujúce sa na viacerých úsekoch štátnej správy

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) neoprávnene zhotoví reprodukciiu ceniny alebo neoprávnene zhotoví alebo uvedie do obehu predmet, ktorý by mohol byť zamenený s ceninou alebo pečiatkou štátneho orgánu alebo organizácie, bez úmyslu obohatiť sa alebo sfaľšovať verejnú listinu alebo uvedené predmety,
- b) úmyselne uvedie nesprávny alebo neúplný údaj orgánu štátnej správy alebo mu požadovaný údaj zatají, hoci má povinnosť takýto údaj uviesť,
- c) úmyselne neoprávnene užíva vedeckú alebo umeleckú hodnosť alebo titul absolventa vysokej školy,
- d) úmyselne zničí, poškodí alebo neoprávnene odstráni alebo poruší úradnú uzáveru alebo úradnú značku,
- e) úmyselne zničí, poškodí alebo neoprávnene odstráni verejnú vyhlášku alebo pozmení jej obsah,
- f) úmyselne podá nepravdivú alebo neúplnú svedeckú výpoveď v správnom konaní alebo uvedie nepravdivý údaj v čestnom vyhlásení pred orgánom štátnej správy,
- g) úmyselne neoprávnene sa vydáva za verejného činiteľa,
- h) úmyselne nedodrží obmedzujúce opatrenie uložené v priestupkovom konaní.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až c) možno uložiť pokutu do 1000 Kčs, za priestupok podľa odseku 1 písm. d) až h) pokutu do 3000 Kčs.

§ 22

Priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,
- b) porušením všeobecne záväzného právneho predpisu podľa písmena a) bezprostredne ohrozí bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky alebo spôsobí dopravnú nehodu.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) možno uložiť pokutu do 1000 Kčs, a ak priestupok spáchal vodič motorového vozidla tým, že sa odmietol podrobiť dychovej skúške alebo ak bola dychová skúška pozitívna, odmietol sa podrobiť lekárskeho vyšetreniu na zistenie, či nie je ovplyvnený alkoholom alebo inou návykovou látkou, hoci to pri odbere krvi nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie, možno zaň uložiť pokutu do 5000 Kčs a zákaz činnosti do jedného roku. Za priestupok podľa odseku 1 písm. b) možno uložiť pokutu do 5000 Kčs a zákaz činnosti do jedného roku.

§ 23

Iné priestupky na úseku dopravy a priestupky na úseku cestného hospodárstva

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) úmyselne zničí, poškodí, znečistí alebo neoprávnene odstráni, zamení, pozmení, zakryje,

premiestni alebo umiestni dopravnú značku, návestie, signalizačný alebo návestný znak, signalizačné alebo návestné zariadenie, informačné zariadenie pre cestujúcich, vyvesený cestovný poriadok, označenie zastávky verejnej dopravy alebo iného dopravného zariadenia alebo neoprávne používa takéto zariadenie,

- b) uzavrie bez povolenia pozemnú komunikáciu alebo prekročí lehotu určenú na uzávierku alebo na zvláštne užívanie pozemnej komunikácie,
- c) vykonáva nepovolenú alebo zakázanú činnosť v ochrannom pásme dráhy alebo pozemnej komunikácie alebo pozemného leteckého zariadenia alebo v územnom obvode vnútrozemského prístavu,
- d) poruší povinnosť ustanovenú všeobecne záväzným právnym predpisom pre stavbu alebo prevádzku civilných lietadiel, vrátane klzákov,
- e) nesplní povinnosť uloženú štátnym orgánom na prekonanie mimoriadne naliehavých prepravných potrieb,
- f) vykonáva cestnú dopravu bez povolenia alebo poruší povinnosť ustanovenú všeobecne záväzným právnym predpisom na vykonávanie dopravy,
- g) porušením povinnosti ustanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom ohrozí bezpečnosť alebo plynulosť železničnej, leteckej alebo lodnej dopravy alebo v nej spôsobí dopravnú nehodu,
- h) poruší povinnosť ustanovenú všeobecne záväzným právnym predpisom na dopravu alebo prepravu nebezpečných vecí,
- ch) znečistí alebo poškodí pozemnú komunikáciu tak, že spôsobí závalu v jej zjazdnosti alebo v jej schodnosti,
- i) úmyselne poškodí dopravnú stavbu alebo iné zariadenie, ktoré je súčasťou tejto stavby, alebo úmyselne naruší činnosť oznamovacieho alebo zabezpečovacieho zariadenia,
- j) odmietne podrobiť sa dychovej skúške alebo, ak bola dychová skúška pozitívna, podrobiť sa lekárskeму vyšetreniu na zistenie, či nie je ovplyvnený alkoholom alebo inou návykovou látkou, hoci to pri odbere krvi nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie, ak sa tak stalo v súvislosti s riadením železničnej, leteckej alebo plavebnej premávky.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až f) možno uložiť pokutu do 3000 Kčs a za priestupok podľa odseku 1 písm. g) až j) pokutu do 5000 Kčs; zákaz činnosti do jedného roku možno uložiť za priestupok podľa odseku 1 písm. d), g) a j).

§ 24

Priestupky na úseku podnikania

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) poškodí iného na cene, akosti, množstve alebo hmotnosti pri predaji tovaru alebo poskytovaní iných služieb,
- b) v obchode alebo pri inom podnikaní spracúva, predáva alebo v súvislosti s tým skladuje alebo po vykonanej oprave alebo úprave vydáva tovar z drahých kovov, ktorý nezodpovedá právnym predpisom o jeho povinnom preskúšaní alebo úradnom označení,
- c) falšuje alebo úmyselne zneužije úradnú značku pre tovar z drahých kovov alebo úmyselne uvedie do obehu tovar označený takou značkou,
- d) neoprávnene vykonáva obchodnú, výrobnú alebo inú zárobkovú činnosť.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) a b) možno uložiť pokutu do 5000 Kčs a za priestupok podľa odseku 1 písm. c) a d) pokutu do 10 000 Kčs; zákaz činnosti do jedného roku možno uložiť

za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až c).

§ 25

Priestupky na úseku hospodárskych stykov so zahraničím

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) neoprávnene zriadi alebo prevádzkuje obchodné zastupiteľstvo zahraničnej osoby v Slovenskej republike,
- b) pri vykonávaní zahraničnohospodárskej činnosti poruší zákaz, obmedzenie alebo podmienky určené na základe všeobecne záväzného právneho predpisu,
- c) neoprávnene vykonáva zahraničnohospodársku činnosť.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) a b) možno uložiť pokutu do 5000 Kčs a za priestupok podľa odseku 1 písm. c) pokutu do 10 000 Kčs; zákaz činnosti do jedného roku možno uložiť za priestupok podľa odseku 1 písm. b).

§ 26

Priestupky na úseku hospodárenia s bytmi a s nebytovými priestormi

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto úmyselne protiprávne získa, obsadí alebo užíva byt alebo nebytový priestor.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 5000 Kčs.

§ 27

Priestupky na úseku financií a česko-slovenskej meny

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) neoprávnene zhotoví reprodukciu zákonných peňazí, šeku, cenného papiera alebo platobnej karty alebo neoprávnene zhotoví alebo uvedie do obehu predmet, ktorý by mohol byť zamenený so zákonnými peniazmi, šekom, cenným papierom alebo platobnou kartou.
- b) poruší povinnosť spolupôsobiť v daňovom, odvodovom alebo poplatkovom konaní alebo v konaní o inej podobnej dávke.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 5000 Kčs.

§ 28

Priestupky na úseku práce a sociálnych vecí

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) sťaží starostlivosť osvojiteľa alebo výchovu osvojenca prezradením alebo rozšírením údajov o osvojení,
- b) marí výkon ochranej výchovy maloletého alebo narušuje výchovu dieťaťa zvereného do výchovy iného občana než rodiča alebo do pestúnskej starostlivosti,
- c) ako cudzinec je zamestnaný v Slovenskej republike bez pracovného povolenia, ak je také povolenie potrebné,
- d) neoprávnene sprostredkúva pracovnú činnosť.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. b) možno uložiť pokutu do 5000 Kčs a za priestupok podľa odseku 1 písm. a), c) a d) pokutu do 10 000 Kčs.

§ 29**Priestupky na úseku zdravotníctva**

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) úmyselne zmarí, sťaží alebo ohrozí poskytnutie zdravotníckej služby alebo sa nepodrobí povinnému vyšetreniu alebo liečeniu,
- b) nedodrží opatrenie uložené na zníženie hluku a vibrácií alebo znečistí ovzdušie škodlivinami nad ustanovenú prípustnú hranicu,
- c) nedodrží opatrenie uložené na ochranu prírodných liečivých kúpeľov alebo prírodného liečivého zdroja,
- d) ohrozí alebo poruší zdravotnú nezávadnosť požívateľín alebo pitnej vody,
- e) sfalšuje alebo úmyselne neoprávnene zmení lekársku správu alebo zdravotný preukaz alebo zneužije lekársku dokumentáciu,
- f) poruší povinnosť ustanovenú všeobecne záväzným právnym predpisom na dodržiavanie hygienických požiadaviek na pracovné prostredie,
- g) poruší povinnosť pri zaobchádzaní s jedmi, omamnými látkami, psychotropnými látkami alebo inými látkami škodlivými zdraviu alebo poruší povinnosť na ochranu zdravia pred ionizujúcim žiarením,
- h) poruší zákaz alebo nesplní povinnosť ustanovenú alebo uloženú v súvislosti s predchádzaním a výskytom prenosných chorôb,
- ch) sfalšuje lekársky predpis alebo zmení jeho obsah v úmysle použiť ho ako pravý, alebo použije takýto predpis ako pravý, alebo poskytne tlačivo lekárskeho predpisu inému v úmysle použiť ho na sfalšovanie, alebo v tom istom úmysle odcudzí alebo inak neoprávnene získa lekárske tlačivo.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až e) možno uložiť pokutu do 3000 Kčs, za priestupok podľa odseku 1 písm. f) až ch) pokutu do 5000 Kčs; zákaz činnosti do jedného roku možno uložiť za priestupok podľa odseku 1 písm. f), g) a ch).

§ 30**Priestupky na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami**

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) predá, podá alebo inak umožní požitie alkoholických nápojov osobe zjavne ovplyvnenej alkoholickým nápojom alebo inou návykovou látkou, osobe mladšej ako osemnásť rokov alebo osobe, o ktorej vie, že bude vykonávať zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorej by mohla ohroziť zdravie ľudí alebo poškodiť majetok,
- b) neoprávnene predá, podá alebo inak umožní druhej osobe škodlivé užívanie inej návykovej látky, než je alkohol,
- c) sa nepodrobí opatreniu postihujúcemu nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo užívanie iných návykových látok,
- d) úmyselne vyrobí lieh alebo destilát bez povolenia alebo úmyselne lieh alebo destilát vyrobený bez povolenia prechováva alebo uvádza do obehu,
- e) úmyselne umožňuje požívať alkoholický nápoj alebo užívať iné návykové látky osobe mladšej ako osemnásť rokov, ak tým ohrozuje jej telesný alebo mravný vývoj,
- f) požije alkoholický nápoj alebo užije inú návykovú látku, hoci vie, že bude vykonávať zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorej by mohol ohroziť zdravie ľudí alebo poškodiť majetok,

- g) po požití alkoholického nápoja alebo o užití inej návykovej látky vykonáva činnosť uvedenú v písmene f),
- h) v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil požitím alkoholického nápoja alebo užitím inej návykovej látky, vykonáva činnosť uvedenú v písmene f).

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a), b), c), d) a f) možno uložiť pokutu do 3000 Kčs, za priestupok podľa odseku 1 písm. e) a g) pokutu do 5000 Kčs a za priestupok podľa odseku 1 písm. h) do 10 000 Kčs; zákaz činnosti do šiestich mesiacov možno uložiť za priestupok podľa odseku 1 písm. f), do jedného roku za priestupok podľa odseku 1 písm. g) a do dvoch rokov za priestupok podľa odseku 1 písm. h).

§ 31

Priestupky na úseku školstva a výchovy mládeže

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto ohrozuje výchovu a vzdelávanie maloletého najmä tým, že neprihlási dieťa na povinnú školskú dochádzku alebo zanedbáva starostlivosť o povinnú školskú dochádzku žiaka.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 3000 Kčs.

§ 32

Priestupky na úseku kultúry

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) nedodrží podmienky určené pre usporiadanie divadelného, filmového predstavenia, hudobnej alebo inej verejnej produkcie, výstavy, prednášky alebo podniku ľudovej zábavy,
- b) neoprávnene použije dielo podľa autorského práva alebo umelecký výkon,
- c) poruší všeobecne záväzný právny predpis o ochrane predmetov alebo súborov predmetov múzejnej, kultovej alebo galérijnej hodnoty,
- d) poruší všeobecne záväzný právny predpis vo veciach cirkví a náboženských spoločností.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až d) možno uložiť pokutu do 3000 Kčs.

§ 33

Priestupky na úseku lesného hospodárstva

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) naruší pôdny kryt lesa nepovolenou ťažbou,
- b) bez povolenia príslušného orgánu vykonáva ťažbu dreva,
- c) pasením dobytky poškodzuje lesný pôdny fond alebo lesný porast,
- d) poruší povinnosť ustanovenú na ochranu lesných porastov pred zvlášť nebezpečnými škodcami alebo chorobami,
- e) neoprávnene zaberie pozemok z lesného pôdneho fondu alebo obmedzí jeho využívanie bez rozhodnutia orgánu štátnej správy.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až d) možno uložiť pokutu do 3000 Kčs; za priestupok podľa odseku 1 písm. e) pokutu do 5000 Kčs.

§ 34**Priestupky na úseku vodného hospodárstva**

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) vysadí, vyrúbe alebo odstráni bez povolenia strom alebo ker v zátopovom území, alebo ťaží bez povolenia riečny materiál z koryta vodného toku,
- b) nakladá bez povolenia alebo v rozpore s ním s povrchovou alebo s podzemnou vodou, ak je takéto povolenie potrebné,
- c) poškodí vodohospodárske dielo alebo zariadenie slúžiace vodnému hospodárstvu,
- d) zriadi alebo zruší bez povolenia alebo v rozpore s ním vodohospodárske dielo, vodovodnú alebo kanalizačnú prípojku,
- e) znečistí povrchovú alebo podzemnú vodu, alebo ohrozí jej akosť alebo zdravotnú nezávadnosť,
- f) nesplní povinnosť uloženú vodohospodárskym orgánom alebo povodňovou komisiou pri povodni,
- g) vypustí bez povolenia alebo v rozpore s ním odpadovú vodu do povrchovej alebo do podzemnej vody, prípadne do verejnej kanalizácie.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až c) možno uložiť pokutu do 3000 Kčs; za priestupok podľa odseku 1 písm. d) až g) pokutu do 5000 Kčs.

§ 35**Priestupky na úseku poľnohospodárstva, poľovníctva a rybárstva**

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) neoprávnene vyrobí, dovezie, uvedie do obehu alebo neoprávnene alebo nesprávne použije chemický alebo biologický prípravok na ochranu rastlín,
- b) znečistí pôdu nevhodným skladovaním olejov a pohonných hmôt, pesticídov, hnojív, prípadne iných škodlivých látok,
- c) nesplní opatrenie uložené podľa všeobecne záväzných právnych predpisov o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, o rastlinnej výrobe, o živočíšnej výrobe, o poľovníctve alebo o rybárstve,
- d) poruší povinnosť ustanovenú na ochranu rastlín pred zvlášť nebezpečnými škodcami a chorobami,
- e) neoprávnene vykoná zmenu kultúry pozemku, ktorý je súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu alebo neoprávnene odníme poľnohospodársku pôdu poľnohospodárskej výrobe alebo neoprávnene vykonáva činnosť poškodzujúcu poľnohospodársku výrobu na takejto pôde.
- f) úmyselne neoprávnene zasiahne do práva poľovníctva alebo do výkonu rybárskeho práva, alebo úmyselne poľuje na zver alebo loví ryby v čase hájenia.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až d) možno uložiť pokutu do 3000 Kčs, za priestupok podľa odseku 1 písm. e) a f) pokutu do 5000 Kčs; zákaz činnosti do jedného roku možno uložiť za priestupok podľa odseku 1 písm. f).

§ 36**Priestupky na úseku spojov**

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) poruší poštovú výhradu,
- b) neoprávnene sa napojí na telekomunikačnú sieť alebo na iné zariadenie správy spojov alebo do nich neoprávnene zasiahne,
- c) poruší zasielacie podmienky, ak ide o poštovú zásielku obsahujúcu nebezpečnú vec,
- d) poruší všeobecne záväzný právny predpis o držaní a prevádzke vysielacích rádiových staníc a iných telekomunikačných zariadení,
- e) úmyselne ruší príjem rozhlasového, televízneho alebo iného signálu.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 3000 Kčs; zákaz činnosti do jedného roku možno uložiť za priestupok podľa odseku 1 písm. d).

§ 37

Priestupky na úseku geodézie a kartografie

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) úmyselne ohrozí alebo neoprávnene sťaží vykonávanie geodetických a kartografických prác,
- b) úmyselne zničí, poškodí alebo neoprávnene odstráni alebo premiestni meračskú značku, signál alebo iné zariadenie geodetických bodov,
- c) na vyzvanie orgánu geodézie a kartografie nepredloží podklady potrebné na vykonanie zápisu do evidencie nehnuteľností.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) možno uložiť pokutu do 1000 Kčs, za priestupok podľa odseku 1 písm. b) a c) pokutu do 3000 Kčs.

§ 38

Priestupky na úseku geológie

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto úmyselne

- a) ohrozí alebo neoprávnene sťaží vykonávanie štátom organizovaných geologických prác,
- b) zničí, poškodí alebo znehodnotí geologické výskumné alebo prieskumné dielo, vzor alebo inú hmotnú geologickú dokumentáciu.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) možno uložiť pokutu do 1000 Kčs, za priestupok podľa odseku 1 písm. b) pokutu do 3000 Kčs.

§ 39

Priestupky na úseku ochrany a využitia nerastného bohatstva

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) neoprávnene vnikne do banského diela alebo na územie, v ktorom sa vykonáva banská činnosť alebo činnosť vykonávaná banským spôsobom, alebo na poddolované územie, kam je vstup zakázaný, alebo neoprávnene vnikne do uzatvoreného starého banského diela, kam je vstup zakázaný,
- b) úmyselne poškodí zariadenie slúžiace na využívanie nerastného bohatstva alebo na činnosť vykonávanú banským spôsobom vrátane bansko-meračských signálov, značiek a ochrany znakov a iných meračských zariadení,
- c) neoprávnene odvedie povrchovú, podzemnú alebo inú vodu do banských vôd alebo do banských diel, alebo úmyselne poškodí zariadenie na odvádzanie banských vôd.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 5000 Kčs.

§ 40

Priestupky na úseku používania výbušnín

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) nedbá alebo zneužije výstražné znamenie, výstražnú alebo informačnú tabuľu alebo výstražný signál pri vykonávaní trhacích alebo ohňostrojoých prác, alebo ich úmyselne zničí, poškodí alebo neoprávnene odstráni,
- b) neoprávnene získa alebo prechováva výbušninu,
- c) použije bez povolenia výbušninu na trhacie alebo ohňostrojoé práce.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) a b) možno uložiť pokutu do 3000 Kčs a za priestupok podľa odseku 1 písm. c) pokutu do 5000 Kčs.

§ 41

Priestupky na úseku energetiky, teplárenstva a plynárenstva

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto neoprávnene

- a) odstráni zariadenie na rozvod elektriny, tepla alebo vykurovacích plynov, prípadne príslušenstva a prípojok k týmto zariadeniam, meracie zariadenia alebo plombu, nadzemné alebo podzemné zariadenia oznamovacej alebo ovládacej techniky energetiky, teplárenstva a plynárenstva,
- b) zasiahne do zariadenia na verejný rozvod elektriny, tepla alebo plynu, vrátane odberného rozvodného zariadenia pred meracím zariadením.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 3000 Kčs.

§ 42

Priestupky na úseku všeobecnej vnútornej správy

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) úmyselne poškodí, zneužije alebo zneváži štátny symbol alebo iný symbol chránený všeobecne záväzným právnym predpisom,
- b) úmyselne zničí, poškodí alebo zneužije občiansky preukaz,
- c) neoprávnene si prisvojí alebo úmyselne zneváži vyznamenanie alebo čestné uznanie udeľované štátnym orgánom.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 3000 Kčs.

§ 43

Priestupky na úseku obrany Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) poruší odvodovú povinnosť alebo naruší priebeh odvodového konania,
- b) neuposlúchne povolanie vydané orgánom vojenskej správy na základe branného zákona alebo povolanie vydané príslušným národným výborom na základe zákona o civilnej službe,
- c) poruší povinnosť uloženú na zabezpečenie úloh civilnej obrany,
- d) úmyselne zničí, poškodí alebo zneužije preukaz vydaný brancovi alebo vojakovi alebo preukaz

o neschopnosti vykonávať vojenskú činnú službu.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 3000 Kčs.

§ 44

Priestupky na úseku ochrany a správy štátnych hraníc

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) úmyselne zničí alebo poškodí alebo neoprávnene premiestni alebo odstráni hraničný znak alebo výstražnú tabuľu vyznačujúcu štátnu hranicu alebo hraničné pásmo,
- b) úmyselne neoprávnene zasiahne do hraničného pruhu, ak sa tým zhorší zreteľnosť priebehu štátnej hranice, alebo do brehov alebo koryta hraničného vodného toku, alebo do spoločnej hraničnej cesty, ak sa tým zmení jej poloha.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 5000 Kčs.

§ 45

Priestupky na úseku ochrany životného prostredia

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto porušením všeobecne záväzných právnych predpisov o ochrane životného prostredia iným spôsobom, než ako vyplýva z ustanovení § 21 až 44, zhorší životné prostredie.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 3000 Kčs.

§ 46

Iné priestupky proti poriadku v štátnej správe

Priestupkom proti poriadku v štátnej správe je porušenie aj iných povinností než uvedených v § 21 až 45, ak sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, vrátane všeobecne záväzných nariadení národných výborov, ak sa takým konaním sťažuje plnenie úloh štátnej správy. Za tento priestupok možno uložiť pokutu do 1000 Kčs.

Priestupky proti verejnému poriadku

§ 47

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) neuposlúchne výzvu verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci,
- b) poruší nočný klud,
- c) vzbudí verejné pohoršenie,
- d) znečistí verejné priestranstvo, verejne prístupný objekt alebo znečistí verejnoprospešné zariadenie plagátovou výzdobou, komerčnými a reklamnými oznamami alebo zanedbá povinnosť upratovania verejného priestranstva,
- e) úmyselne zničí, poškodí, znečistí alebo neoprávnene odstráni, zamení, pozmení, zakryje alebo premiestni turistickú značku alebo iné orientačné označenie,
- f) poruší podmienky určené na ochranu verejného poriadku pri konaní verejných telovýchovných, športových alebo kultúrnych podujatí alebo v miestach určených na rekreáciu alebo turistiku,
- g) poškodí alebo neoprávnene zaberie verejné priestranstvo, verejne prístupný objekt alebo verejnoprospešné zariadenie,

h) neoprávnene založí skládku alebo odkladá odpady alebo odpad mimo vyhradeného miesta.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až d) možno uložiť pokutu do 1000 Kčs, za priestupok podľa odseku 1 písm. e) až g) pokutu do 3000 Kčs a za priestupok podľa odseku 1 písm. h) pokutu do 5000 Kčs.

§ 48

Priestupkom proti verejnému poriadku je porušenie aj iných povinností než uvedených v § 47, ak sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, vrátane všeobecne záväzných nariadení národných výborov, ak sa takým konaním ohrozí alebo naruší verejný poriadok. Za tento priestupok možno uložiť pokutu do 1000 Kčs.

§ 49

Priestupky proti občianskemu spolunažívaniu

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) inému ublíži na cti tým, že ho urazí alebo vydá na posmech,
- b) inému z nedbanlivosti ublíži na zdraví,
- c) úmyselne uvedie nesprávny alebo neúplný údaj pred štátnym orgánom alebo pred organizáciou za účelom získania neoprávnenej výhody,
- d) úmyselne naruší občianske spolunažívanie vyhrázaním ujmu na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami alebo iným hrubým správaním.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) možno uložiť pokutu do 1000 Kčs a za priestupok podľa odseku 1 písm. b) až d) pokutu do 3000 Kčs.

§ 50

Priestupky proti majetku

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto úmyselne spôsobí škodu na cudzom majetku krádežou, spreneverou, podvodom alebo zničením alebo poškodením veci z takého majetku, ak škoda neprevyšuje polovicu najnižšej mesačnej mzdy ustanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom, alebo sa o takéto konanie pokúsi.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 3000 Kčs.

ČASŤ III

KONANIE O PRIESTUPKOCH

§ 51

Všeobecné ustanovenie

Ak nie je v tomto alebo v inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní.⁴⁾

Príslušnosť

§ 52

Priestupky prejednávajú

- a) národné výbory,
- b) orgány Zboru národnej bezpečnosti, ak ide o priestupky spáchané porušením všeobecne

záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,
c) iné správne orgány, ak tak ustanovuje osobitný zákon.

§ 53

(1) Miestne národné výbory prejednávajú priestupky vo veciach, ktoré spravujú, priestupky proti verejnému poriadku, priestupky proti majetku, ako aj priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, ak neboli spáchané porušením všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

(2) Okresný národný výbor môže zveriť pôsobnosť vo veciach prejednávania priestupkov proti verejnému poriadku, priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu a priestupkov proti majetku inému miestnemu národnému výboru, ak na príslušnom miestnom národnom výbore nie sú utvorené podmienky na ich prejednanie a ak s tým dotknuté miestne národné výbory súhlasia.

(3) Okresné národné výbory prejednávajú priestupky vo veciach, ktoré spravujú, a ostatné priestupky, ak na ich prejednanie nie sú príslušné iné správne orgány.

(4) Okresný národný výbor môže poveriť prejednaním priestupkov podľa odseku 3 miestny národný výbor, ak s tým tento národný výbor súhlasí a ak sú v ňom na to utvorené podmienky.

(5) Národné výbory ako svoj osobitný orgán⁵⁾ môžu zriaďovať komisie na prejednanie priestupkov. Tieto komisie konajú a rozhodujú v trojčlennom zložení vždy pod predsedníctvom osoby s právnickým vzdelaním alebo s osobitnou odbornou spôsobilosťou na prejednanie priestupkov;⁶⁾ uznášajú sa väčšinou hlasov.

(6) Plenárne zasadanie národného výboru si nemôže vyhradiť rozhodovanie o priestupku.⁷⁾

§ 54

Priestupky spáchané porušením všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky prejednávajú v prvom stupni útvary Zboru národnej bezpečnosti v okresoch, a ak ide o priestupky, za ktoré možno uložiť pokutu len do 1000 Kčs, tiež v obvodoch.

§ 55

(1) Na prejednanie priestupku je miestne príslušný správny orgán, v ktorého územnom obvode bol priestupok spáchaný.⁸⁾

(2) Priestupok, ktorý bol spáchaný v cudzine česko-slovenským štátnym občanom alebo cudzincom, ktorý má trvalý pobyt na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, alebo ak nemožno miesto spáchania priestupku spoľahlivo zistiť, prejedná správny orgán, v ktorého územnom obvode má alebo naposledy mal páchatel trvalý pobyt.

(3) Miestne príslušný správny orgán môže na uľahčenie prejednanie priestupku alebo z iného dôležitého dôvodu aj bez súhlasu účastníkov postúpiť vec na prejednanie inému vecne príslušnému správne orgánu, v ktorého územnom obvode sa páchatel zdržiava alebo má pracovisko.

§ 56

Súčinnosť

(1) Štátne orgány a štátne organizácie poskytujú správny orgánom pri preverovaní oznámení o priestupkoch, pri prejednaní priestupkov a pri výkone rozhodnutí potrebnú súčinnosť. Štátne orgány oznamujú príslušným správny orgánom priestupky, o ktorých sa dozvedia pri výkone

svojej právomoci, ak nie sú samy príslušné na ich prejednanie.

(2) Občania sú povinní podať správnym orgánom nevyhnutné vysvetlenia na preverenie došlého oznámenia o priestupku (§ 67 ods. 2); podanie vysvetlenia sú oprávnené odoprieť, ak by im alebo osobám blízkym hrozilo nebezpečenstvo postihu za priestupok, prípadne za trestný čin alebo by porušili štátne alebo služobné tajomstvo alebo zákonom výslovne uloženú alebo uznanú povinnosť mlčanlivosti.

§ 57

Spoločné konanie

(1) Ak sa páchatel' dopustil viacerých priestupkov, ktoré je príslušný prejednať ten istý orgán, prejednávajú sa tieto priestupky v jednom konaní.

(2) Spoločné konanie sa uskutočňuje tiež proti všetkým páchatelom, ktorých priestupky spolu súvisia a ktoré prejednáva ten istý orgán. Na urýchlenie konania alebo z iného dôležitého dôvodu možno vec niektorého páchatela priestupku vylúčiť zo spoločného konania.

§ 58

Objasňovanie priestupkov

Orgány Zboru národnej bezpečnosti objasňujú

- a) priestupky uvedené v § 24 ods. 1 písm. d), § 29 ods. 1 písm. ch), § 30 ods. 1 písm. d) až h) a § 35 ods. 1 písm. f),
- b) priestupky proti verejnému poriadku, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, ak smerujú proti bezpečnosti osôb, priestupky proti majetku, priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a iné priestupky proti poriadku v štátnej správe spáchané na úseku štátnej správy v ich pôsobnosti.

§ 59

(1) Objasňovanie priestupkov sa koná na základe vlastného šetrenia orgánu Zboru národnej bezpečnosti alebo na základe oznámenia občana, organizácie alebo orgánu o priestupku. Ak sa oznámenie podáva osobne, spíše sa o ňom zápisnica.

(2) Orgán Zboru národnej bezpečnosti je povinný prijímať oznámenia o priestupkoch, ktoré objasňuje, a čo najskôr ich vybavovať.

§ 60

(1) Ak vznikne podozrenie, že priestupok spáchala určitá osoba, oznámi orgán Zboru národnej bezpečnosti tejto osobe, z akého priestupku je podozrivá, najneskôr na začiatku osobného jednaní s ňou.

(2) Osoba podozrivá zo spáchania priestupku je oprávnená dať sa zastupovať advokátom alebo iným zástupcom, ktorého si zvolí.

(3) Obdobné oprávnenie patrí i zákonnému zástupcovi mladistvého.

(4) Ak o to požiada zákonný zástupca mladistvého, má právo zúčastniť sa úkonov pri objasňovaní priestupku mladistvého.

§ 61

Orgán Zboru národnej bezpečnosti

- a) vec odovzdá príslušnému orgánu, ak ide o konanie majúce znaky priestupku, ktoré sa prejednáva podľa osobitných predpisov,³⁾ alebo ak ide o iný správny delikt než priestupok alebo ak nasvedčujú skutočnosti, že ide o trestný čin,
- b) vec odloží, ak nie je podozrenie z priestupku alebo ak nemožno priestupok prejednať.

§ 62

Objasňovanie priestupku musí byť skončené spravidla do jedného mesiaca odo dňa, keď sa orgán Zboru národnej bezpečnosti o priestupku dozvedel. Po skončení objasňovania sa o urobených opatreniach upovedomí oznamovateľ, ak o to požiadal, a osoba podozrivá z priestupku.

§ 63

(1) Ak nie sú dôvody na odovzdanie alebo odloženie veci podľa § 61, predloží orgán Zboru národnej bezpečnosti príslušnému správnomu orgánu správu o výsledku objasňovania, ktorá musí obsahovať

- a) označenie orgánu, ktorý objasňovanie vykonával, a dátum spísania správy,
- b) osobné údaje podozrivého z priestupku a osobné údaje poškodeného,
- c) stručné a výstižné popísanie skutkového stavu spolu s obsahom výpovede a s uvedením, aký priestupok sa v skutku vidí.

(2) K správe o výsledkoch objasňovania sa pripoja všetky dôkazy, ktoré boli získané počas objasňovania.

§ 64

Pri objasňovaní priestupkov orgán Zboru národnej bezpečnosti

- a) vyžaduje vysvetlenie od štátnych orgánov a od organizácií,
- b) vyžaduje odborné vyjadrenia od príslušných orgánov,
- c) obstaráva potrebné podklady, najmä spisy a iné písomné materiály,
- d) vyžaduje potrebné vysvetlenia od občanov,
- e) vyžaduje úkony potrebné pri zistení totožnosti osôb a ich pobytu.

§ 65

Orgány Zboru národnej bezpečnosti postupujú pri objasňovaní ďalej podľa osobitných predpisov.⁹⁾

§ 66

Odloženie veci

(1) Správny orgán vec odloží bez toho, aby začal konanie, ak osoba podozrivá z priestupku

- a) požíva výsady a imunity podľa medzinárodného práva alebo podľa zákona,
- b) v čase spáchania priestupku nedovršila pätnásty rok svojho veku alebo trpela duševnou poruchou, pre ktorú nemohla rozpoznať, že svojím konaním porušuje alebo ohrozuje záujem chránený zákonom, alebo nemohla ovládať svoje konanie,
- c) zomrela pred začatím konania.

(2) Správny orgán vec ďalej odloží, keď

- a) došlé oznámenie (§ 67 ods. 2) neodôvodňuje začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci

podľa § 71,

- b) o skutku sa vedie trestné stíhanie alebo konanie na inom príslušnom správnom orgáne,
- c) o skutku už právoplatne rozhodol správny orgán alebo orgán činný v trestnom konaní alebo sa o skutku rozhodlo v blokovanom konaní,
- d) o skutku sa už rozhodlo v kárnom alebo disciplinárnom konaní a uložené opatrenie sa považuje za postačujúce,
- e) zodpovednosť za priestupok zanikla,
- f) návrh na začatie konania o priestupku (§ 68 ods. 2) bol podaný oneskorene.

(3) Rozhodnutie o odložení veci sa nevydáva. O odložení veci sa upovedomí len poškodený.

Začatie konania

§ 67

(1) Priestupky sa prejednávajú z úradnej povinnosti, ak nejde o priestupky, ktoré sa prejednávajú len na návrh (§ 68 ods. 1).

(2) Podkladom na začatie konania o priestupku je oznámenie štátneho orgánu, organizácie alebo občana o priestupku, poznatok z vlastnej činnosti správneho orgánu alebo postúpenie veci orgánom činným v trestnom konaní.

(3) Ak správny orgán vec neodloží, ani nezistí dôvod pre postúpenie veci inému orgánu, začne konanie o priestupku bezodkladne, najneskôr do 30 dní.

(4) Ak o to požiada oznamovateľ, upovedomí ho správny orgán do jedného mesiaca od oznámenia o urobených opatreniach.

(5) Konanie o priestupkoch uvedených v § 58 ods. 1 písm. a) sa začína len na základe správy orgánu Zboru národnej bezpečnosti o výsledkoch objasňovania.

§ 68

(1) Priestupky podľa § 49 ods. 1 písm. b) a d) a priestupky podľa § 50 spáchané medzi blízkymi osobami, ako aj priestupky podľa § 49 ods. 1 písm. a) sa prejednávajú len na návrh postihnutej osoby alebo jej zákonného zástupcu alebo opatrovníka (ďalej len „navrhovateľ“).

(2) Pri priestupku, ktorý možno prejsť len na návrh, možno návrh podať príslušnému správne orgánu alebo pri objasňovaní orgánu Zboru národnej bezpečnosti najneskôr do troch mesiacov odo dňa, keď sa navrhovateľ o priestupku alebo o postúpení veci orgánom činným v trestnom konaní dozvedel. V návrhu musí byť uvedené, kto je postihnutou osobou, koho navrhovateľ označuje za páchatela a kde, kedy a akým spôsobom sa mal priestupok spáchať.

(3) Ak vyjde v konaní o priestupku podľa § 49 ods. 1 písm. b) a d) alebo o priestupku podľa § 50 začatím na návrh najavo, že skutok nebol spáchaný medzi blízkymi osobami, pokračuje sa v konaní z úradnej povinnosti.

(4) Blízkou osobou sa rozumie príbuzný v priamom pokolení, osvojiteľ, osvojenec, súrodenec a manžel; iné osoby v rodinnom či obdobnom pomere sa považujú za osoby navzájom blízke, len ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, právom pocífovala druhá ako vlastnú ujmu.

§ 69**Došetrovanie priestupkov**

Správne orgány sú oprávnené požiadať príslušný útvar Zboru národnej bezpečnosti o vykonanie úkonov podľa osobitných právnych predpisov¹⁰⁾ v záujme došetrenia skutočností nevyhnutných na prejednanie priestupkov, ak ich nemôžu vykonať vlastnými silami alebo prostriedkami. Do vykonania úkonov v záujme došetrenia správny orgán konanie o priestupku preruší.

§ 70**Náhrada škody**

(1) Ak uplatnil ten, komu bola priestupkom spôsobená majetková škoda, nárok na jej náhradu v konaní o priestupku (ďalej len „poškodený“), pôsobí správny orgán, ktorý priestupok prejednáva, na to, aby škoda bola dobrovoľne nahradená.

(2) Ak škoda a jej výška bola spoľahlivo zistená, a nebola dobrovoľne nahradená, uloží správny orgán páchateľovi priestupku povinnosť ju nahradiť; inak odkáže poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody na súd alebo na iný príslušný orgán.

§ 71**Postúpenie veci**

Správny orgán postúpi vec

- a) prokurátorovi alebo orgánu Zboru národnej bezpečnosti, ak skutočnosti nasvedčujú, že ide o trestný čin,
- b) orgánu príslušnému podľa osobitného právneho predpisu³⁾ na prejednanie skutku osoby uvedenej v § 10 ods. 1,
- c) správne orgánu príslušnému na prejednanie skutku, ktorý je iným správnym deliktom než priestupkom.

§ 72**Účastníci konania**

V konaní o priestupku sú účastníkmi konania

- a) obvinený z priestupku,
- b) poškodený, ak ide o prejednávanie náhrady majetkovej škody spôsobenej priestupkom,
- c) vlastník veci, ktorá môže byť zhabaná alebo bola zhabaná, a to v časti konania týkajúcej sa zhabania veci,
- d) navrhovateľ, na návrh ktorého bolo začaté konanie o priestupku podľa § 68 ods. 1.

§ 73**Obvinený z priestupku**

(1) Občan je obvineným z priestupku, len čo správny orgán vykonal voči nemu prvý procesný úkon. Na takého občana sa hľadí ako na nevinného, kým jeho vina nebola vyslovená právoplatným rozhodnutím.

(2) Obvinený z priestupku má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich, uplatňovať skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu, podávať návrhy a opravné prostriedky. K výpovedi ani k priznaniu ho nemožno donucovať.

§ 74**Ústne pojednávanie**

(1) O priestupku koná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu.

(2) Ak je obvineným z priestupku mladistvý, upovedomí správny orgán o nariadenom ústnom pojednávaní aj zákonného zástupcu mladistvého a orgán starostlivosti o dieťa; im sa tiež oznamuje rozhodnutie o priestupku.

§ 75**Vydanie a odňatie veci**

(1) Kto má u seba vec dôležitú pre zistenie skutočného stavu veci, alebo vec, ktorú možno vyhlásiť za prepadnutú alebo zhabanú, je povinný ju na výzvu správneho orgánu vydať; ak ju nevydá, môže sa mu vec na základe rozhodnutia správneho orgánu odňať. Odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok.

(2) Ak sa vydaná alebo odňatá vec nevyhlási za prepadnutú alebo za zhabanú, musí sa bez zbytočného prieňahu vrátiť tomu, komu nepochybne patrí; inak tomu, kto ju vydal alebo komu bola odňatá.

§ 76**Zastavenie konania**

(1) Správny orgán konanie o priestupku zastaví, ak sa v ňom zistí, že

- a) skutok, o ktorom sa koná, sa nestal alebo nie je priestupkom,
- b) skutok nespáchal obvinený z priestupku,
- c) spáchanie skutku, o ktorom sa koná, nebolo obvinenému z priestupku preukázané,
- d) obvinený z priestupku požíva podľa medzinárodného práva alebo podľa zákona výsady a imunity,
- e) obvinený z priestupku v čase spáchania priestupku nedovršil pätnásť rok svojho veku alebo trpel duševnou poruchou, pre ktorú nemohol rozpoznať, že svojím konaním porušuje alebo ohrozuje záujmy chránené zákonom, alebo ovládať svoje konanie,
- f) zodpovednosť za priestupok zanikla,
- g) o skutku už bolo právoplatne rozhodnuté správnym orgánom alebo orgánom činným v trestnom konaní,
- h) za priestupok bola uložená blokovaná pokuta,
- ch) o skutku už bolo rozhodnuté v disciplinárnom alebo kárnom konaní a toto rozhodnutie sa považuje za postačujúce,
- i) obvinený z priestupku zomrel,
- j) navrhovateľ vzal svoj návrh na začatie konania späť alebo sa nedostavil na ústne pojednávanie bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu, hoci bol riadne a včas predvolaný,
- k) v konaní o urážke na cti došlo ku zmieru,
- l) vec bola postúpená podľa § 71 po začatí konania.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu o zastavení konania je prípustné len vtedy, ak bolo konanie zastavené podľa odseku 1 písm. a), b), c) a j); v týchto prípadoch sa rozhodnutie o zastavení konania účastníkom konania oznamuje; v ostatných prípadoch sa rozhodnutie o zastavení konania vyznačí v spise a účastníci konania sa o zastavení konania len upovedomia.

§ 77

Výrok rozhodnutia

Výrok rozhodnutia o priestupku, ktorým je obvinený z priestupku uznaný vinným, musí obsahovať tiež popis skutku s označením miesta a času spáchania priestupku, vyslovenie viny, druh a výšku sankcie, prípadne rozhodnutie o upustení od uloženia sankcie (§ 11 ods. 3), o započítaní času do času zákazu činnosti (§ 14 ods. 2), o uložení ochranného opatrenia (§ 16), o nároku na náhradu škody (§ 70 ods. 2) a o trovách konania (§ 79 ods. 1).

§ 78

Zmier

Pri priestupku urážky na cti sa národný výbor pokúsi urazeného na cti a obvineného z priestupku zmieriť.

§ 79

Náhrada trov konania

(1) Občanovi, ktorý bol uznaný vinným z priestupku, ako aj navrhovateľovi, ak bolo konanie začaté na jeho návrh zastavené podľa § 76 ods. 1 písm. a), b), c) alebo j), uloží sa povinnosť uhradiť štátu trovy spojené s prejednaním priestupku. Trovy konania sa uhrádzajú paušálnou sumou, ktorú ustanoví Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

(2) Povinnosť uhradiť trovy konania nemožno uložiť v blokovom konaní (§ 84), ani v rozkaznom konaní (§ 87).

(3) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa možno od uloženia povinnosti uhradiť trovy konania podľa odseku 1 celkom alebo čiastočne upustiť.

(4) Úhrada trov konania je príjmom národného výboru, ktorý o priestupku rozhodol v prvom stupni. Úhrada trov konania o priestupku, ktoré viedol iný správny orgán v Slovenskej republike, je príjmom štátneho rozpočtu tejto republiky.

§ 80

Doručovanie

Rozhodnutie o priestupku nemožno doručiť verejnou vyhláškou.

Odvolanie

§ 81

(1) Proti rozhodnutiu o priestupku môže sa odvolať v plnom rozsahu len obvinený z priestupku, a ak ide o mladistvého, v jeho prospech aj jeho zákonný zástupca a orgán starostlivosti o dieťa.

(2) Poškodený sa môže odvolať len vo veci náhrady škody.

(3) Vlastník zhabanej veci sa môže odvolať len proti časti rozhodnutia, v ktorej sa vyslovuje

zhabanie veci.

(4) Pri priestupkoch, ktoré možno prejednať len na návrh, sa môže navrhovateľ odvolať len proti tej časti rozhodnutia, ktorá sa týka vyslovenia viny obvineného z priestupku alebo povinnosti navrhovateľa uhradiť trovy konania; môže sa tiež odvolať proti rozhodnutiu o zastavení konania (§ 76 ods. 2).

(5) Včas podané odvolanie proti rozhodnutiu o priestupku má odkladný účinok, ktorý nemožno vylúčiť.

§ 82

V odvolacom konaní správny orgán nemôže zmeniť uloženú sankciu v neprospech obvineného z priestupku, ak nezistí nové podstatné skutkové okolnosti.

§ 83

Preskúmanie rozhodnutia o priestupku súdom

(1) Rozhodnutie o priestupku, ktorým bola uložená pokuta vyššia ako 2000 Kčs alebo zákaz činnosti na čas dlhší ako šesť mesiacov, alebo prepadnutie alebo zhabanie veci, ktorej hodnota presahuje 2000 Kčs, je preskúmateľné súdom.

(2) Návrh na preskúmanie rozhodnutia o priestupku súdom možno podať až po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku v správnom konaní.¹¹⁾

(3) Na podanie návrhu podľa odseku 2 sú oprávnení účastníci konania (§ 72) v rozsahu, v akom sú oprávnení podať odvolanie (§ 81).

(4) Ak požiada účastník, ktorý podal návrh na preskúmanie rozhodnutia o priestupku súdom, o odloženie výkonu rozhodnutia,¹²⁾ správny orgán jeho žiadosti vyhovie.

(5) Pri preskúmaní rozhodnutia o priestupku súdom sa postupuje podľa osobitných predpisov.¹³⁾

Blokové konanie

§ 84

(1) Za priestupok možno uložiť pokutu v blokovom konaní, ak je spoľahlivo zistený, nestačí dohováranie a obvinený z priestupku je ochotný pokutu (§ 13 ods. 2) zaplatiť.

(2) Proti uloženiu pokuty v blokovom konaní sa nemožno odvolať.

(3) Pokuty v blokovom konaní sú oprávnené ukladať a vyberať správne orgány, v ktorých pôsobnosti je prejednanie priestupkov, osoby nimi poverené a ďalej orgány ustanovené týmto alebo iným zákonom.

(4) V blokovom konaní nemožno prejednať priestupky, o ktorých sa koná len na návrh.

§ 85

(1) Bloky na ukladanie pokút (ďalej len „pokutové bloky“) vydáva Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

(2) Orgány oprávnené ukladať a vyberať pokuty v blokovom konaní odoberajú pokutové bloky od príslušnej okresnej finančnej správy, ak plynie výnos pokút do príslušného štátneho rozpočtu,

a ak plynie výnos pokút do rozpočtu národného výboru, od príslušného okresného národného výboru.

(3) Ak nemôže páchatel' priestupku zaplatiť pokutu na mieste, vydá sa mu blok na pokutu na mieste nezaplatenú s poučením o spôsobe zaplatenia pokuty, o lehote jej zaplatenia a následkoch nezaplatenia pokuty. Prevzatie tohto bloku páchatel' priestupku potvrdí.

(4) Poverené osoby sú povinné preukázať, že sú oprávnené ukladať a vyberať pokuty v blokovom konaní. Na pokutových blokoch sa vyznačia údaje o tom, komu, kedy a za aký priestupok bola pokuta v blokovom konaní uložená.

§ 86

V blokovom konaní môžu prejednávať

- a) orgány Zboru národnej bezpečnosti aj priestupky proti poriadku v štátnej správe podľa § 30, § 43 ods. 1 písm. a) a b) a § 44, ako aj podľa § 46, ak k ním došlo na úseku štátnej správy v ich pôsobnosti, na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, priestupky proti verejnému poriadku podľa § 47 a 48, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 a priestupky proti majetku podľa § 50,
- b) orgány štátneho odborného dozoru nad bezpečnosťou práce priestupky proti poriadku v štátnej správe podľa § 21 ods. 1 písm. a), c), e) a g), § 30 ods. 1 písm. f) a g) a priestupky podľa § 46, ak nimi boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy o bezpečnosti práce, ak sa dopustil niektorého z týchto priestupkov pracovník organizácie alebo podnikateľa v ich priestoroch alebo na ich pracoviskách,
- c) orgány hygienickej služby priestupky proti poriadku v štátnej správe podľa § 29 ods. 1 písm. a), b), d), e), g) a h),
- d) orgány štátneho dozoru vo veciach životného prostredia priestupky podľa § 45.

§ 87

Rozkazné konanie

(1) Ak je nepochybné, že obvinený z priestupku sa priestupku dopustil a ak vec nebola vybavená v blokovom konaní, môže správny orgán bez ďalšieho konania vydať rozkaz o uložení sankcie za priestupok (§ 13 ods. 2).

(2) Rozkaz nemožno vydať, ak obvinený z priestupku je zbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony je obmedzená.

(3) Rozkaz má rovnaké náležitosti ako rozhodnutie o priestupku. Oznamuje sa vždy písomne.

(4) Obvinený z priestupku môže proti rozkazu podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia odpor správneho orgánu, ktorý rozkaz vydal. Včasným podaním odporu sa rozkaz zrušuje a správny orgán pokračuje v konaní. Obvinenému z priestupku nemožno uložiť iný druh sankcie s výnimkou pokarhania alebo vyššiu výmeru sankcie, než bola uvedená v rozkaze, ak sa pri prejednávaní priestupku nezistia nové podstatné skutkové okolnosti.

(5) Rozkaz, proti ktorému nebol včas podaný odpor, má účinky právoplatného rozhodnutia.

(6) V rozkaznom konaní nemožno prejednať priestupky, o ktorých sa koná len na návrh.

§ 88

Výkon rozhodnutia

(1) Rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok, o nároku na náhradu škody a o náhrade trov konania možno vykonať do troch rokov od uplynutia lehoty určenej na ich zaplatenie.

(2) Rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok, o nároku na náhradu škody a o náhrade trov konania možno vykonať aj predajom hnuteľných vecí dlžníka.

ČASŤ IV

SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 89

Ústredným orgánom štátnej správy vo veciach priestupkov je ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky, do ktorého pôsobnosti patrí úsek štátnej správy, v ktorom došlo k porušeniu povinnosti zakladajúcej priestupok. Ak takto nemožno určiť ústredný orgán štátnej správy, je ním vo veciach pôsobnosti Slovenskej republiky Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

§ 90

Amnestiu vo veciach priestupkov, ktorých prejednávanie patrí do pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky, udeľuje vláda Slovenskej republiky uznesením, ktoré sa vyhlasuje v Zbierke zákonov.

§ 91

(1) Ak postúpi správny orgán Českej republiky priestupok správnomu orgánu Slovenskej republiky preto, že v jeho územnom obvode sa páchatel priestupku zdržiava alebo má pracovisko, prejedná sa priestupok podľa tohto zákona.

(2) Rozhodnutia vydané v konaní o priestupku správnym orgánom Českej republiky platia aj na území Slovenskej republiky.

§ 92

(1) O upustení od výkonu zvyšku zákazu činnosti podľa § 14 ods. 3 rozhoduje na návrh osoby, ktorej sa zákaz činnosti uložil, správny orgán, ktorý priestupok prejednal v prvom stupni. Pri mladistvom môže návrh podať aj jeho zákonný zástupca alebo orgán starostlivosti o dieťa.

(2) Proti rozhodnutiu o návrhu podľa odseku 1 sa nemožno odvolať; návrh nemožno podať opätovne.

§ 93

Dodržiavanie uloženého ochranného opatrenia podľa § 16 písm. a) kontroluje správny orgán, ktorý ho uložil v prvom stupni.

§ 94

Správny orgán svoje právoplatné rozhodnutie o priestupku zruší, ak zistí, že osoba, ktorá bola uznaná vinnou z priestupku, bola za ten istý skutok súdom právoplatne odsúdená alebo bola obvinenia zbavená. Táto osoba má nárok na vrátenie sumy, ktorú už zaplatila na úhradu pokuty a trov konania.

§ 95

Ustanovenia o trovách konania sa nevzťahujú na konanie o priestupku začaté pred začiatkom účinnosti tohto zákona.

§ 96

Ustanovenia o priestupkoch z pôsobnosti federácie platia len do času, kým tieto priestupky a ich prejednávanie neupraví Federálne zhromaždenie zákonom.

§ 97

Zrušuje sa

1. zákon č. 60/1961 Zb. o úlohách národných výborov pri zabezpečovaní socialistického poriadku v znení neskorších predpisov;
2. vyhláška ministra vnútra č. 61/1961 Zb. o blokovom konaní v znení neskorších predpisov;
3. zákon č. 126/1968 Zb. o niektorých prechodných opatreniach na upevnenie verejného poriadku;
4. § 49 až 51 zákona Slovenskej národnej rady č. 130/1981 Zb. o vnútornom obchode;
5. zákon Slovenskej národnej rady č. 36/1990 Zb. o udeľovaní amnestie vo veciach priestupkov, ktorých prejednávanie patrí do pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky.

§ 98

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. októbrom 1990.

F. Mikloško v. r.

V. Mečiar v. r.

- 1) § 1 ods. 3 zákona SNR č. 46/1989 Zb. o ochrane pred alkoholizmom a inými toxikomániami.
- 2) § 1 ods. 3 zákona č. 68/1965 Zb. o pobyte cudzincov na území Československej socialistickej republiky.
- 3) Zákon č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 100/1970 Zb. o služobných pomeroch príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 142 /1961 Zb. o kárnej zodpovednosti sudcov z povolania v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 60/1965 Zb. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 59/1965 Zb. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov.
Rozkaz ministra spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky č. 12/1973, ktorým sa vydáva úplné znenie Poriadku pre výkon trestu odňatia slobody v nápravno-výchovných ústavoch (reg. čiastka 2/1974 Zb.), v znení rozkazov č. 11/1975 a č. 4/1976.
- 4) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 5) § 63b zákona č. 69/1967 Zb. o národných výboroch v znení neskorších predpisov.
- 6) § 63a zákona o národných výboroch.
- 7) § 39 ods. 3 zákona o národných výboroch.
- 8) § 7 ods. 1 správneho poriadku.
- 9) Zákon č. 40/1974 Zb. o Zbore národnej bezpečnosti v znení neskorších predpisov.
- 10) Najmä zákon č. 40/1974 Zb.
- 11) § 53 a nasl. správneho poriadku.
- 12) § 75 správneho poriadku.
- 13) § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (úplné znenie č. 78/1983 Zb.).

